

בתי המשפט

א 005313/03

בביה משפט השלום ירושלים

18/08/2004

תובע	טענה: ט.טי.אי. תים טלקום אינטראנסיון בע"מ ע"י ב"כ עוזי י. שביט והילה בן עזרא
נתבע	נג"ד 1. דלתא שלוש ישראל בע"מ Delta Three.Com.Inc. 2 ע"י ב"כ עוזי חן לבנת

1

פסק דין

2

רקע כללי

3

4. התובעת, ט.טי.אי. תים טלקום אינטראנסיון בע"מ (להלן: "התובעת") היא חברה העוסקת בין היתר בניהול ופיתוח רשתות תקשורת, כולל פיתוח מערכות ניהול ובקраה שונות. בין השאר מתמחה היא בתחום שירותי אלו לחברות רבות העוסקות בתחום התקורת והטלפוניה. לשם כך היא משתמשת במערכת שפותחה על ידה בשם NETRAC. המערכת מותאמת לכל לקוחות על פי צרכיו הייחודיים.

5

6. הנتابעות, דלתא שלוש ישראל בע"מ ו - Delta Three.Com.Inc הן חברות ישראליות וחברה זרה הקשורת זו לזו (כנראה בבעלות משותפת זו או אחרת). שתיהן מייצגות ע"י עוזי חן (ראוי עמי 1 לפ"י מיום 9.7.2003). היות ולצרבי תביעה זו מעמדן של שתי חברות כאחת, הרי מטעמי נוחיות, יכוו השתיים להלן "הנתבעת". הנتابעת מתמחה במה המכונה (Voice Over Internet Protocol (VOIP). דהיינו, שיחות טלפוןיות המועברות בחלקן דרך רשת האינטרנט במקום על קווי טלפון רגילים (כגון קווי בזק).

7

8. כמו כל רשת תקשורת, היה לנتابעת צורך במערכת ניטור ובקраה לצורך פיקוח על תקלות, ניהול ביצועים, וכן הלאה. כאן הצטלבו מטרות התובעת והנתבעת. שתי חברות הגיעו למסקנה כי לטלפוניה דרך האינטרנט צפוי עתיד מוזהיר ובקשו לקחת בו חלק. התובעת שאפה להפתח לכיוון של טלפוןיה באינטרנט ולהתאים את המערכת שפיתחה לטלפוניה רגילה, לטלפוניה

בתי המשפט

005313/03 N

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 הנتابעת לעומת זאת בקשה לעצמה מערכת ניטור שליטה ובקרה מרכזית ומתקדמת.
2 ראו השתיים כי טוב והחליטו כי איש לרעהו יאמר חזק. דהיינו, הגיעו בינהן להסכם על פיו
3 התובעת תתאים את המערכת שברשותה לדרישות הנتابעת ושתי החברות תצאננה מרווחת.
4 התובעת תיכנס לתוך הטלפוניה באינטראקט והנתבעת תקבל מערכת שליטה ובקרה מרכזים.
5 הרעיון שמאחורי הפרויקט היה לספק לנتابעת מערכת ניהול, שליטה, ובקרה מרכזית אחת.
6 אותה מערכת הייתה להחליף מס' מערכות קיימות ולגבי מס' מערכות אחרות סוכם כי די
7 בהתחברות אליהן ללא חילופtan.

מכיוון שהתובעת לא התיימרה להיות מומחית בעניין והמערכת מותוצרת היהת
הראשונה בתחום זה, הרי עלות המערכת תומחרה על הצד הנמוך יחסית של כ – 180,000 דולר.
לאחר מספר חודשים ומתנים החלה העבודה במרקז רב בסביבות מאי 2000 כשהיא נעשה בחלקה
הגדול במתחמתה של הנتابעת ובחלקה אצל התובעת. אלא שבתחילת אוגוסט הוצאה התוצאה
הչוגה ראשונית לפניה אנשי מקצוע השיכים לנتابעת והללו הכריזו מיד ובסמוך כי לא ליד זהה
התפללו אלא לתוצאה מוצלחת יותר.

5. מכון והילך גס הפרויקט המשותף עד שמת לבסוף בשלחי שנת 2000 תחילת שנת 2001.
המערכת לא סופקה, שום תשלום לא שולם, ומכון התביבעה שלפנינו.

6. לטענת התובעת בשלב מסוים של החוזה החליטה הנتابעת לפרוש מהפרויקט מזיקולים
7. עסקיים אשר אינם קשורים לביצוע החוזה. אולם, לשם הצדקת פרישתה העלה הנتابעת טענות
8. שונות בדבר אי עמידת התובעת בתנאי החסכם. טענות אלו, לטענת התובעת, אין מקורה בחוזה
9. גוף אלא מקורה בנסיבות הנتابעת אשר אין מעוגנות בתנאי החוזה.

7. **מן גדי טוענת הנتابעת, כי התובעת כולה מלעמוד בתנאי ההסכם, לא עמדה בלוח הזמנים ולא הצליחה לספק את המערכות לה התחייבה.**

כדי לפ██וק בסכוסץ זה, נ████וק על פי הסדר בסוגיות הבאות. נ███אר בקצרה את מהלך הדיוון, והעדים שהופיעו לפניינו. לאחר מכן נ███ם בקצרה את טענות התביעה מזויה והנתבעת מזויה. בהמשך נדונו בחוזה עלייו חתמו הצדדים, פרשנותו, ובשאלה העובדתית מי מבין הצדדים עמד בתנאי החוזה ומילאוו. לאור(ms) המסקנה העובדתית, נחליט כיצד לחלק את הנזקים. נעיר כבר בנקודה זו כי לדעתנו שתי החרבות לא נהגו כיואות ובתום לב, כפי שיתברר.

בתי המשפט

005313/03 N

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

מחלוקת החלטה והראיות השונות שהובאו על ידי הצדדים

9. לאחר מספר ניסיונות (שנכשלו) על ידי לפרש בין הצדדים, לא יהיה מנוס מלקבוע את התיק להוכחות וכך נעשה.

10. ביום 10.12.03 הוגשו תצהיריו עדות ראשית מטעם התובעת של העדים הבאים:

- 9 תצהירו של מר ישראל עופר, סמכ"ל הכספי של התביעה (להלן: "ישראל עופר").
10 תצהירו של מר גל אהרליך, עובד התביעה אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לتبיעה
11 כמנהל הפרויקט (להלן: "גל אהרליך").
12 תצהירו של מר מוטי לפשס, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לتبיעה כמנהל מכירות
13 מטעם התביעה (להלן: "מוטי לפשס").
14 תצהירו של מר אסף לנDAO, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לتبיעת כמנהל מרכז
15 הבקרה אצל הנتابעת ומתוקף תפקידו זה היה אחראי על הפרויקט (להלן: "אסף
16 לנDAO"). יזכיר, כי העד עובד היום אצל התביעה.

11. ביום 12.2.04 הוגש לפניה כי עדות ראשית מטעם הגתבעת של העדים הבאים:

- 20 תצהירו של מר עמיה פרידמן, עובד הנטבעת (להלן: "עמיה פרידמן").

21 תצהירו של מר אילן בן חיים, עורך שייצג את הנטבעת בתחילת הסכום (להלן: "בן
22 חיים").

23 תצהירו של מר רון דודี้, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לתביעה כעובד הנטבעת
(להלן: "רון דודידי").

24 תצהירו של מר גונן פסח, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לתביעה כעובד הנטבעת
(להלן: "העט פסח").

25 תצהירו של מר מרק גזית, אשר שימש בזמנים הרלוונטיים לתביעה כסמנכ"ל בכיר
26 לטכנולוגיות אצל הנטבעת (להלן: "מרק גזית").

27 תצהירו של מר גיא גוסרסקי, מנכ"ל הנטבעת (להלן: "העט גוסרסקי").

28

29

30

בתי המשפט

005313/03 N

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

12. דיוון ההורחות התקיימים ביום 24.2.04 והסתיים בו ביום (בהתאם הצדדים כי הדיוון
2 יימשך עד שעה מאוחרת).

3.1. מילוט הטעות העידו העדים הבאים ויתקרו על תצהיריהם:

- גל אהרליך (עובד התביעה שהיה מנהל הפרויקט בפועל)
  - אסף לנDAO (עובד התביעה שעבד בתקופה ההלוונטית בנתבעת)
  - ישראל(אלן) עופר (סמן"ל הכספי של התביעה)

¹⁴ מיטעם הגיבעתה הצדינו העדים הבודאים ונחקרו על תקופת ימים :

12	רונן דודידי	(עובד לשעבר של הנتابעת)
13	מרק גזית	(סמנכ"ל לשעבר של הנتابעת)
14	גיא גוסרסקי	(המנכ"ל הנוכחי של הנتابעת)

¹⁶ מראות בית מיאצ'נו האגדה. 15

gal doros. Yozman ci camo mer lndao, gsm mer gal doros ubd bmo'ad hrilonuti ltavua a'zel
hntvut vkiom hoa u'bd a'zel htvut. ha'ad siv'ib lshtf' p'ulah um mi m'atzdim
vho'oz v'om b'om h'di'yon ul ydi' b'it h'mashpet.

22 היהות והצדדים העדיפו לסכם בכתב, נקבע כי התובעת תשכם תוך 45 יום, הנקבעת
23 תשיב תוך 45 יום, וב"כ התובעת יוכל להציג תוך 10 ימים בתגובה שלא מעלה על 3
24 עמנודים

25 סיכון התובעת הוגשו ביום 19.4.04 וסיכון המתבעת הוגשו ביום 4.7.04 לאחר
-
26 שניתן אישור לדחיה.

27 תשובה מטעם התובע לסייעomi הנקבעת הוגשה ביום 18.7.04.

28
29 הוחלט כי פסק הדין יישלח לצדדים תוך 30 ימים מיום קבלת הסיכומים הסופיים.

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1

גדר המחלוקת

2

3. 16. אין חולק כי ממועד כריתת החוזה, הינו 3/00 ועד לאוגוסט 2000 שני הצדדים עבדו
4 בשיתוף פעולה מלא. אין גם חולק כי לתובעת לא היה כל ניסיון בתחום ועובדת זו הייתה ידועה
5 לנobaט בטרם כריתת החוזה. לשני הצדדים היה ברור כי אם הפרויקט יצליח שני הצדדים יצאו
6 מרווחים.

7

8. 17. באוגוסט 2000 נרכשה מצגת של המערכת אצל הנobaט ונקודה זו ואילך החלו חילוקי
9 הדעות בין הצדדים.

10

11. 18. חילוקי הדעות נעים בעיקר סבב שתי שאלות מרכזיות:

12

13. 14. הראשונה, והיא העיקרית, לגבי טיב המערכת והתאמה למוסכם. בmeaning לשאלת זו
15 יש לבחון את מידת הדינמיות של המערכת עליה הוסכם. וכן אלו מערכות היהת
16 המערכת אמורה להחיליף ולאלו מערכות היהת אמורה המערכת רק להתחבר. תשובה
17 לשאלת זו תביא בעצם לפתרון החידה המהוות לב ליבו של התקיק והוא האם התובעת
18 עמדת בהסכם או שמא לא.

19

20. 20. הנקודה השנייה היא המחלוקת בדבר לוחות הזמנים- האם היהת הסכמה לסתיה
21 מלוח הזמנים כפי שהוא נקבע בהסכם מ- 3/00. אצין, כי נקודת זו הינה הפחות
22 משמעותית בין השתיים היהת ובפרויקטים מסווג הנדון ברור לשני הצדדים כי
23 עמידה בלוח הזמנים היהת דבר שהוא כמעט בלתי אפשרי. דבר זה נכון במיוחד
24 אליבא דגרסת הנobaט כי המערכת היהת אמורה להיות מערכת "динאמית"
25 ומשתנה.

26

להלן אבחן את טענות הצדדים בהתאם לחלוקת הנ"ל.

27

טענות הנobaט

28

30. 30. לענין טיב המערכת-

31

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1. לעניין טיב המערכת טוענת הנتابעת כי המערכת מתחילה נדרשה לדינמיות. דהיינו,
2. יכולת להתאים את עצמה לרכיבי רשות ונתוני רכיבים משתנים, ונסביר. מטיבם הדברים,
3. טכנולוגיה מסווג זה משתנה וمتפתחת תוך תקופה קצרה ורכיבי החומרה (ואף התוכנה) משתנים
4. תוך חודשים ולעתים פחות. הנتابעת סבירה לתומה כי מערכת הבדיקה תפעל כך שלל ידי שינוי
5. מימשך המשמש ושינוי הגדרות בלבד, ניתן יהיה להשתמש ברכיבים החדשניים (קרי, כמו
6. הקליקות בעבר ואולי עבודה מעטה, כמו מה שידוע במחשבים אישיים כ – plug and play.).
7.

8. זאת ועוד, לטענת הנتابעת, נתרברר שהמערכת אינה דוגמת חלק מהרכיבים בראשת
9. מסתמכת לצורך כך על דוגמאות של מערכות קיימות, אותן נועדה המערכת להחליף (נסביר בקצרה
10. את המונח "דוגמה" לעניינו). כל מערכת בקרה צריכה ונוהגת לעבור בין הרכיבים אותה היא
11. מבקרת כדי לבדוק שרכיבים אלו עובדים ותקינים. פועלות בדיקה זו יכולה להיעשות באופןים
12. רבים הכוללים שליחת אות חסמי לאוטו רכיב, בדיקת אותן שהוא שולח, וכי נראית לעניינו
13. ("דוגמה").
14.

15. כך למשל המערכת משתמשת על מערכת POSTGRES של הנتابעת מקום שזו נועדה
16. להחליפה. הזרקודה של המערכת לשינויות של הנتابעת עומדת בニיגוד לבסיס הרצינול
17. להתקשרותה בהסכם (החלפת המערכות החלקיות הקיימות).
18.

19. כן נטען כי המערכת אינה נותנת את רכיביה בהתאם לחלוקת מתבקשת. דהיינו,
20. המערכת נותנת מיפוי על פי אזורי גיאוגרפיים בלבד ולא על פי פרמטרים מובוקשים אחרים.
21.

22. כמו כן, נטען כי המערכת אינה מסוגלת לעבוד עם רכיבים שונים של יצרן Cisco, בעיה
23. קרידינלית בהתחשב בעובדה כי מדובר ביצרן מרכזיות בתחום.
24.

25. לענין אי עמידה בלוח הזמנים
26.

27. הנتابעת טוענת כי התובעת לא עמדה בלוח הזמנים המוסכם.
28.

29. טענות התובעת
30.

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1. 24. לטענת התובעת כל טענות הנتابעת מקורן בחוסר התאמה לציפיות מופרזות ולא
2. בכשלים. בambilים פשוטות, התובעת עמדה בכל מה שבקשתה ממנה הנتابעת אלא שלא לנتابעת היו
3. דרישות ובקשות נוספות אותן העלה לפטע בשלבים מתקדמים וסופיים של הפרוייקט.
4.

לענין טיב המערכת

5. 25. באשר לטענת הדינמיות, טענת התובעת כי בין הצדדים מעולם לא סוכם כי המערכת
6. תהיה "פתוחה". יחד עם זאת, המערכת עבדה בצורה כזו שאם יש צורך בהוספת רכיבי רשות
7. חדשים, הרי שככל שהם עובדים עם פרוטוקולים קיימים ומוכרים אשר הוגדרו ב프וייקט, הדבר
8. לא מחייב שינוי בקוד וניתן לביצוע בתוך זמן קצר בן מספר שעות עבודה בלבד.
9.

10. 26. זאת ועוד, התובעת מודה כי לצורך איסוף נתוני מונחים (Performance) הסתמכה מערכת
11. ניהול והבקרה על מערכות פנימיות של הנتابעת הקרוויות POSTGRES ו- DMC DR1 ולא ישירות
12. ע"י פרוטוקול SNMP. כך שנתוני המונחים לא נאספו ישירות ע"י מערכת ניהול והבקרה אלא ע"י
13. מערכות ה- POSTGRES וה- DMC DR1 אשר העבירו את הנתונים למערכת ניהול והבקרה. אלא,
14. שטענת התובעת הדבר נעשה בהסכמת הנتابעת.
15.

16. 27. באשר לקריאה מותוך רכיבי Cisco הרי שעבדה זו נשללה, לטענת התובעת, מהעדויות.
17. לטענת התובעת, חיבור המערכת לרכיבי Cisco נעשה באמצעות פרוטוקול SNMP, פרוטוקול
18. המשמש לקריאת נתונים מרכיבים נוספים שאינם מתוצרת Cisco כדוגמת רכיבי Ericsson. לפיכך,
19. לא ניתן לטעון שהמערכת לא קוראת נתונים מרכיבי Cisco וכן קוראת נתונים מרכיבים אחרים.
20.

לענין אי עמידה בלוחות הזמן

21. 28. לענין אי עמידה בלוחות הזמן טענת התובעת כי הדבר נעשה בהסכמת הנتابעת ונוכח
22. השינויים והעיקובים מצידה של הנتابעת.
23.

תנויות החוזה: מה הוסכם בין הצדדים? (והתשובה – לא ברור עד היום)

24. 29. לכארה המחלוקת צריכה להיפטר על ידי עיון בחוזה המוסכם בין הצדדים. אולם בפועל
25. אין לנו חזה ברור וחד משמעי. המסמך העיקרי המהווה בסיס לתביעה זו הינו ההסכם מיום
26.

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 12.3.00 (נספח ב' לתצהירו של מר גל אהרליך). מסמך זה עצמו הוא חלק, חסר, ואין בו פרטים
2 רבים. כך למשל יש בו סעיף על פיו יכולה הנتابעת להוכיח את שרכשה תוך 120 ימים במידה
3 והמערכת לא עומדת במה שהוסכם עליו (אך לא ברור מה הוסכם...), וכן פרטים אחרים שאינם
4 אפשריים לימוד מחוזה זה.

5
6 30. אלא שמעבר לכך, מוסכם על כולם ואין חולק כי הסכם זה עבר שינויים, בין בעל פה ובין
7 בכתב. אין גם חולק כי הסיכוןים היו עזומים, לא כל השיחות ו/או הישיבות תועדו וכפועל יוצאה
8 מכך גם הסיכוןים בוחן לא תועדו. היה גם ברור לשני הצדדים כי היהות ומדובר במערכת מורכבת
9 הרי שחלק מהדברים גם אינם ניתנים לסבירם מראש.

10
11 31. אצין כי דברים אלו עלולים הן מעודוותיהם של עדי התביעה והן מעודוותיהם של עדי
12 ההגנה. כך למשל ר' עדותו של עד התובעת גל אהרליך :

13
14 "...והאישור היה רק בבעל פה" (פרוי עמי 11 ש' 8-7) ובהמשך : "לא סוכם שינוי, לא נראה לי מהותי"
15 (פרוי עמי 11 ש' 13). ובמקום אחר : "ש. נסתכל על נספח ב' בעמ' 2 גם כן מופיע שם *jav* אתם שכחتم
16 את זה ודלהה הזכירה את זה כי שכחتم את זה. מה לנובי שאר הנתבים. לא עניין של נשכח המסתכנים
17 הם מادر וראשוניים שירדו לעובי הקורה ורשמו את המפרט הטכני לא הוסיף את זה" (פרוי עמי 15 ש'
18 4-7).

19
20 ועוד :
21
22 "ש. מי אישר מטעם דלתא את הנוסח של האי. ט. פי
23 ת. אתם מנהלי הפרויקט, גל דרום ואסף לנדראו
24 ש.ת. בודאות זוכר שאישרו אין כתוב על זה, זה נסגר בישיבה איתם פנים מול פנים" (פרוי עמי 16 ש'
25 28-29).

26
27 כן ר' עדותו של רון דויידי (עד הנتابעת) :

28
29 "ש. האם זה הבנת או שראית את החוזה?
30 ת. לא ראתה את החוזה כך הדברים התחנוו בפועל בין הצדדים" (פרוי עמי 48 ש' 23-18).

31
32 ועודתו של מרק גזית :

33
34 "היו הרבה מאוד ישיבות בחברה שלא תועדו, זו היה בעיה כללית בחברה. היה ישיבה בלי סיכון"
35 (פרוי עמי 56 ש' 26-27).

בתי המשפט

005313/03 N

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

32. לא פירטתי את כל הנייל אלא כדי ללמד שacky, יש הסכם מהוועה את בסיס ההתקשרות
33. בין הצדדים והוא הסכם שנכרת ב-3/00. מעבר לזה ברור כי היו סיכומים נוספים, בין בעל פה
34. ובו בכתוב אשר לא בא ביטויים בהסכם המקורי.

במקרה כזה, בו מדובר על סיכומים עמומיים אשר אין חולק שחקם הגדל לא בא
7 ביטויים בכתב, עלינו לפנות לסע' 25 (פירוש של חוזה) לחוק החוזים (ח'ק כלל), תש"ג-1973
(להלן: "חוק החוזים"). הטעיפים הרלוונטיים לעניינו הינם ס'ק א' ו-ב' המורים כדלהלן:

"(א) חוות יפורש לפי אומד דעתם של הצדדים, כפי שהיא משתמשת מותך חוותה, ובמידה שאינה ממשמתה פגון - פגון הניסיות.

(ב) חווה הניתן לפירושים שונים, פירוש המקיים אותו עדיף על פירוש שלפיו הוא בTEL".

¹³ ומכך לבחן פירוש תוכנו של החוזה הנידון.

כירוש החוצה = אומד דעת האזרחים

סע' 25(א) קובע כי חזה יפורש לפि אומד דעת הצדדים שיילמד בשני שלבים:

א. מתוך החוזה, ובמידה שלא;
ב. מתוד היגייבות.

35. הש' ברק בפסק"ד אפרופים (ע"א 93/4628, מדינת ישראל נ' אפרופים שכון ויזום (1991), פ"ד מט (2) 285-286, עמ' 265) מבטל את ההיררכיה שבסעיף 25 וקובע שאומד דעת הצדדים יוסק מה מトוך החוזה והן מהנסיבות. שתיקה של הצדדים אינה מלמדת על חסר בחוזה, ורק במידת ולא ניתן להגיע לפרשנות אומד דעתם של הצדדים יש לאקונה ואז' עוברים לסעיף 26 המדבר על השלמת פרטים (ר' גם ע"א 83/554, "אתא" חב' לטכסטיל בע"מ נ' עזבון המנוח זלוטולוב, פ"ד מא (1) (282).

36. אומד דעתם של הצדדים נבחן במבחן אובייקטיבי, הוא מפני שקשה להוכיח כוונות
37. סובייקטיביות והן בಗל עקרון ההסתמכות. המקורות לבחן האובייקטיבי הינם; מילוט החוזה,

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 אופי העסקה, התבטאות והנתנהוגיות הצדדים ועקרון תום הלב (ע"א 391/80, **מירה ומיכאל**
 2 **לסרסון ואח' נ' שכון עובדים בע"מ**, פ"ד לח (2) 237, עמי 252-253).

3

4 **מן הכלל אל הפרט – המטרה במקורה שלפנינו היא פיתוח משותף של מערכת דינמית**

5

6 37. על מהות החסכים כבר פורט לעיל. השאלה הניתבת בפנינו היא האם ניתן לומר כי טענות
 7 הנtabעת אכן מעוגנות בחוזה, גם אם לא במלותיו הקרוות לפחות באומד דעת הצדדים. או שמא
 8 נאמר, בטענת התובעת, כי טענות הנtabעת ממקור בנסיבות בלבד.

9

10 38. לאחר ששמעתי את העדים והתרשם ממהופעתם לפני, ברור לי כי מטרת ההתקשרות
 11 הייתה רצון משותף של שני הצדדים לעבוד ייחדיו על פרויקט שתוצאתו תטיב לשניהם.
 12 מלכתחילה אבל לא הוגדרה המטרה באופן חד-משמעי וברור היה לעוסקים בו, ובעיקר ל-
 13 "مهندסים", כי רק תוך פעילות הפרויקט ובדרכו של ניסוי וטעייה ניתן יהיה להגיע להסכמה
 14 סופית.

15

16 39. אני קובע כי מטרת ההתקשרות הייתה רצונה של הנtabעת לעבור מסלול של מערכות
 17 בקרה מבוזרות ל"מערכת על" אשר מטרתה היא בקרה ושליטה על רשות ה- *קייפ* של הנtabעת.
 18 מערכת זו אמורה הייתה להיות בעלת אפשרות לדגימה וקריאת נתונים ללא הסתמכות על
 19 המערכות הקיימות (למעט הסתמכות על מה שהוסכם עליו בפירוש). בנוספ', ברור כי מטרת
 20 הנtabעת הייתה לקבל מערכת בעלת יכולת לחבר וחתמה של רכיבים חדשים בראשת דרך ממשק
 21 משתמש ולא צורך בשינוי תוכנה.

22

23 40. לטובת התובעת נציג, כי דווקא בכל הנוגע ללוחות הזמנים הרי ניתן להניח כי הצדדים
 24 ידעו מראש כי במידה מדויקת בלוחות הזמנים אינה דבר אפשרי בפרויקטים מהסוג הנדונ.

25

26 41. את מסקנתו זאת אני קובע על סמך עדויות הצדדים שלפני ופחות על סמך החוזה שהוא
 27 עייתי לכשעצמו. כך למשל גל דרום שעבד בזמנו אצל הנtabעת וכיום אצל הנtabעת ראה פעם
 28 ראשונה בבית המשפט סעיף קטן עליו חתום בזמנו כעובד הנtabעת. תגובתו לפני (שהאותה אני זוכר)
 29 הייתה הפתעה גמורה ואמרתו כי "ברור שלא *לזה* התחונתי" (פר' עמי 36 ש' 24). כהuratת אגב עיר
 30 כי ניתן היה לראות אצל הצדדים הטענים כלום את הזולול בחוזה וחוסר ההתייחסות אליו,
 31 והכוונה הייתה הן לעדי התובעת והן לעדי הנtabעת. אי אפשר היה שלא להתרשם מהעובדים

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 הטכניים כי מבחינתם מדבר בפרויקט הנדסי-טכנולוגי אותו אפשר כמובן לפטור לו "המנהלים"
2 לא היו מתערבים ומפריעים (כדין כל מנהל בכל מקום ואתר...).

4 האם הטענת עמלה בתנאי ההסכם?

5 (והתשובה, עדין לא בשלב שבו הופסק הפרויקט)

6 42. צריך להזכיר שהנתבעת מגינה על עצמה במצב חולשה מסוים. מסתבר כי כל העובדים
7 בתקופה הרלוונטית הספיקו לעבור לחבות אחרות, ואין איש מהם העובד עדין בחברה. יתרה
8 מזו, שניים מעובדייה שעבדו בדיקות הרלוונטי אסף לנDAO וגל דורות עברו לטענת, ואסף
9 לנDAO אף העיד והוגש תצהיר מטעמו بعد הטענת. למורת זאת, הרי כל העדים נשמעו לי אמינים
10 למדי ואף העדים לנDAO ודרום ניסו להיות אובייקטיביים ככל האפשר (בנסיבות הקיימות
11 כמובן). מעדיות כל העדים עולה חד משמעות התמונה הבאה:
12

13
14 - המערכת לא הייתה בצורתה מושלמת, כפי שרצתה אותה הטענת.
15 - ניתן היה לדעת כל "ההנדסים" להשלים את הפרויקט לו היה מושקע מאמץ מספיק
16 בו (ואגדיש, בניגוד ל – "מנהלים").
17

18 43. על כך שהמערכת לא הייתה כפי שרצתה אותה הטענת העיד גם גל אהרליק מומחה
19 הטענת כשהעיד "לגל היה טענות, כל הטענות מלויות מהמסמכים. הבניה לא שווה מופך מיסודה.
20 הבניה היא שווה לא היה חלק מהתוכנה המקורית" (פרוי עמי 23 ש' 21-20).
21

22 44. כן העיד גל דורות שהוא היום עובד הטענת:
23

24 ש.ת. היו 2 בעיות לנבי הינול של ביצועים ותקלות לא היה כמו שרציתי, כל הנושא של ~~הנתקה~~ לא ענה
25 על הדרישות, היה בעיה של דינמיות, בהוכנעה של ציוד חדש הינו צרכיהם לקרו א לאנשים של טי. טי.
26 אי. (פרוי עמי 35 ש' 6-4).
27 ובהמשך:

28 " מה שקרה שנודע לי, התחל הכל מישיבה שהרاؤו לי את המערכת פעם ראשונה, יכול להיות באיזור
29 של אונגו' באותה ישיבה. ואנו נודע לי שיש מענה לבקשת בחסר אצל סיסקו ובעה עקרונית במערכת בונוגט
30 לרכיבים חדשים" (פרוי עמי 35 ש' 13-9).
31 ובהמשך:

32 "היה ברור שהמער' כמו שהוא לא עונה על הדרישות שלנו ומי טי אי צריכה לבוא עם פתרון" (פרוי עמי
33 38 ש' 18).

בתי המשפט

005313/03 N

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

45. לנDAO אספ העיד כו :

"אני אמרת/י שהיו קשיים מסוימים בפרויקט שנבנו לטעמי מחוסר הגדרה ציפיות או מחוסר הבנה לא דברים שהונדרו ולא ננשו ויש מקום לשפודם" (פרויקט עמי 28 ש' 4-5).

נגיד, הפעלה והשינוי ו-וריא נגעה ספציפית נפוץ snmp ו-וריא נגעה שונתנו נון נא. נגעה זרימת נקודות קבועים חדשים לניהול ציוד snmp כל ציוד שתווך בפרו, ומי מי אמירה שכרוגע אין את הפונקציה ואמירה שיכולה לבדוק" (פרו עמי 32 ש' 1-3).

46. אשר על כן אני קובע פוזיטיבית כי בשלב שבו החלו החיכוכים בין הצדדים, לא הייתה המרכיבת במאז עליון הוסכם בין הצדדים ובודאי ובודאי לא שלימה התובעת את חובתה.

אם היה ניתן להשלים את הפרויקט לו היו ממשיכים בו? (מחלוקת המהנדסים והמנהלים)

47. אצין אבל כי כל המהנדסים לMINIUM (בניגוד למנהלים) סבורו כי לו היה מושקע מאמץ והפרויקט היה נושא, אפשר היה למצוא פתרון לביעות שהוצעו ולהשלימו בשלום. כולם העידו על כך.

העד אסף לנDAO :

"אמרה שلطני צרייך לבחון את ההצעה והתקדמוני הרבה זמן בפרויקט בכדי שנורוק אותו" (פרוי' עמי' 30 ש' 22). ובהמשך: "...הדעña שליל לפחות הייתה יש להמשיך לבחון את השינויים ולראות איך מסוגלים להביא לmericanת שעה על דרישתנו" (פרוי' עמי' 30 ש' 24-25).

היעד גלדרום:

"אישית אני חושב חבל שווה לא נסגר במקום אחר" (פרוי' עמ' 35 ש' 25). בהמשך: "אין לי מושג למה לא הגישו להסכמה" (פרוי' עמ' 37 ש' 3). ואף הוסיף כי לדעתו הצדדים היו מרוחיכים עם הפרויקט היה ממשיך. "במאמור מוסגא, אם הפרויקט היה ממשיך ט.ט. או היה ממשיכה שני הצדדים היו מרווחים" (פרוי' עמ' 35 ש' 24-22).

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 העיד רון דוידי:
2
3

4 "בשום שלב לא الملכתי להפסיק ולסגת מהפרויקט לחלוtin" (פרוי' עמי 52 ש' 18). ובהמשך:
5 "אתה חושב שנייתן היה לטיים אותו? אני חושב שכן" (פרוי' עמי 52 ש' 24-23).
6

7 48. אולם דעת מנהלי הנتابעת הייתה שונה לחלוtin, כפי שהעיד מرك גזית שהיה האחראי
8 הרלונטי בתקופה זו.
9

10 ור' עדותו של מרכ גזית: "הרגשת היתה שסיפרו לי סיורים, שהפרויקט לא עבר, הייתה הרגשה
11 שאנו בונים בניין שלא עומד להסתדים אם לא מודד, התחששה שלי היה רק שיש פיגורים,
12 שהבנייה לא יבנה. יש הบทוחות אבל זה לא עובד" (פרוי' עמי 55 ש' 30).
13

14 ובהמשך: "אחרי חזי שנה שהענינים לא התקדמו, מנהל הפרויקט בקש ניצאת ממנו, לפי מיטב
15 שיקולו ראייתי שט.ט.אי לא מסוגלת להרים את הפרויקט. אני זכר חד משמעית שגלו דרום אמר
16 שהמערכת לא עשו את העבודה ולא תוכל לעשות את העבודה. אני אפילו זכר את המשפטים
17 ששניהם אמרו שט.ט.אי באה להתגלח על דלתא, גם לא היה להם שום לקוח אחר להפנות אותה.
18 ראייתי קבלן שבא לעשרות עבודה ולא מצילח, החלטתי להפסיק" (פרוי' עמי 60 ש' 12-7).
19

20 ובהמשך: "ירוב חברות היחסיק בינויים מכך שהם מנסות לבנות משהו יצירתי וקורה שווה לא הולן. כאן
21 בדיק זה המקרה. יתכן שבנוד שנתיים שלושה הן כן יצילחו" (פרוי' עמי 61 ש' 27-24).
22

23 49. זכורים לי דבריהם של מרכ גזית ושל המנכ"ל מר גוסרסקי בעניין זה. על פי המנהלים,
24 אם תשאל את המהנדסים ואת האנשים הטכניים, הרי הלו מבחןתם ותמיד יתענו כי יכולו
25 להשלים כל פרויקט. צריך רק להסיר מעלה גביהם את הנהלה, וכמוון לתת להם יותר זמן ואו
26 יותר אנשים ו/או יותר משאבים והם יהפכו את הירח לבניה ואת הריבוע למעגל.
27

28 50. באשר לשאלת זו, הרי לא קבועי עמדה מוכחת ואני יודע אם מאן דהוא יכול. היה
29 לפניו פרויקט מסווג שהופסק ביוזמת הנتابעת לאחר שלא קיבלת את שchapצה בו בזמן שchapצה
30 בו. יתכן מאד כי אם היו ממשיכים עוד מספר חודשים לא רב הייתה לפניו מערכת יפה ויעלה,
31 אך יתכן גם כי עד היום הזה ממש לא הייתה נבנית מערכת כזו.
32

33 דוחית תיאוריות "הكونספירציה" של שני הצדדים
34

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1. 51. עלי לציין כי דחתי לחלטין את טענותיהם הקיצונית של הצדדים זה, אולם
2. מפאת כבוד מרשים שעסקו בכך רשות, ATIICHIS לכך בקצרה בלבד. התובעת טענה כי מלאה
3. אחריו כל התחייבותה אלא שלפעע מסיבות של שינוי מדיניות החלטה הנتابעת להתנער
4. מהחזזה ולהתפרק מתשולם.

5. 52. הראה המהותית היחידה לעניין זה הייתה פיסקה בתצהירו של לנדו האומרת כי "זוכו
6. לי כי בחודש דצמבר 2000, נערכה ישיבה פנימית נוספת אצל הנتابעת בה הבהיר מרך גוית מפורשת כי
7. הוא אינו מעוניין בהמשך הפרויקט או בחשлом כלשהו לחובעת מכוון ההטכם נשוא התביעה, וכי יש
8. "לייצר" סיטואציה של "משבר" (פיסקה 5 לתצהירו של לנדו). אולם כשנחקק לנדו לפני עניין
9. זה הסביר במפורש כי לא לכך התכוון. לפני אמר במפורש כי התכוון שマーク אמר שלא קיבל את
10. המערכת שרצה ולכנ איננו רוצה להמשיך בפרויקט. מילא נפלה הראה היחידה בעניין זה.

11. 53. יתרה מזו, כל העדים דברו על כך שהמערכת לא נשאה חן בעיניהם משום שלא פעל
12. בצוותם שבקשו כך שאין כל ראיות לטענה זו ואני דוחה אותה על הסף.

13. 54. הנتابעת לעומת זאת ניגנה רבות על הטענה כי שניים מעובדייה אסף לנדו וגל דרום
14. "ערקו" למחנה התובעת וממילא אין לקבל את גרסתם שהיא מוטית בעליל. גם גרסה זו אינה
15. מקובלת על ידי. שני העדים העידו במפורש דברים דומים כי לא היו שלמים עם המערכת ודרשו
16. תיקונים ושיפוצים. אין הבדל מהותי בין עדותם לרונ דידי שכיוון עובד אצל הנتابעת
17. ומילא אין לו כל אינטרס. אשר על כן גם לטענה זו אין כל בסיס והיא נדחתה.

האם התנהגות הנتابעת הייתה בתום לב?

18. 55. לאmittio של דבר, מה שעשתה הנتابעת היה בפועל ביטול החזזה. נציג את המילה בפועל
19. משום שבשום שלב לא שלחה הנتابעת הודעה ביטול ו/או אזהרה על כוונתה לעשות כן. במקום זה
20. המיטה את הפרויקט את אט בחומר התיחסות מצדיה אליו (אם כי גם התובעת שיקחה לידי
21. והפסיקת את פיתוח המערכת).

22. 56. סע' 39 לחוק החזזים קובע את עקרון תום הלב בקיום החזזה. סעיף 39 משלב בתוכו יסוד
23. קוגניטי ויסוד פוזיטיבי- כאשר הדרך המקובלת ניתנת להנחה, ואילו יסוד תום הלב מצוי מחוץ
24. לכוח ההנחה של הצדדים. בקיום של חוב הנובע מהחזזה יש לנוהג בדרך מקובלת ובתום-לב;

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 והוא הדין לגבי השימוש בזכות הנבעת מchoזה. הינו, גם בזכות לביטול כאשר היא נבעת מchoזה,
 2 או מהפרתו, יש לנוהג בתום לב (ר' דעה דומה בע"א 144/87, **מדינת ישראל נ' אינג' פבר, חברה**
 3 **לבניון ואח', פ"ד מד(3) 769**).

4 57. בנקודה זו הייתה התנהגות הנבעת לא ראוייה ושלא בתום לב. מהנסיבות שהראיתי
 5 עולה כי מדובר בחוזה "פיתוח" שבו שני הצדדים נוטלים עליהם התchieビיות וזכויות. התובעת
 6 השكيעה ממראה ומאנשיה זמן רב ומשאים על מנת לפתח את המערכת. מן הרואין היה כי גם
 7 הנבעת תעשה דבר מה מתוך מטרה להשלים את החוזה עד תומו, גם אם התעוררו קשיים.

8 58. בנקודה זו דוקא אלמנט ה"динמיות" אותו הזירה הנבעת חזור ונה משחקת לטובות
 9 התובעת. דוקא היה ומדובר במערכת דינמית ומשתנה המעלת צרכים חדשים תוך כדי עבודה,
 10 הרוי שעניידה בלוח זמנים כמעט ובלתי אפשרית. דוקא במערכת דינמית כזו ברור כי היו צרכים
 11 חדשים ובעיות אותן לא אמדו המהנדסים מראש. דוקא משום שמדובר במערכת ייחודית
 12 לחלוין, מן הרואין היה כי התנהגת אחרת. ביטול חד-צדדי רק משום פיגור בלוח הזמנים
 13 שאף הוא איןנו ברור, איינה התנהגות בתום לב. שוב, אין מדובר פה בהתנהגות מתוך כוונה
 14 להטעות ו/או לרמות, אולם התנהגות זו לא הייתה כשרה.

15 59. מה הייתה צריכה הנבעת לעשות? במידה והמערכת לא נשאה חן בעינה, הייתה צריכה
 16 להציג בפורש את רצונותיה, להציג זמן סביר, ולבוד יחד עם התובעת על פירוטו. במידה
 17 וסביר היה כי אין בידי התובעת לספק את הסטוריה, הייתה צריכה לכל הפלות להודיע
 18 לתובעת תוך פרק זמן סביר את דעתה זו, ולתת לה הזדמנות לכך. משלא עשתה כן אלא המינה
 19 את הפרויקט מיתת "הזנחה", לא התנהגה בתום לב בשלב זה.

20 60. כהuratת אגב עיר כי האינטראס הצבורי הוא שפויוקטיטים מסווג זה יתקיימו והצדדים
 21 השותפים להם ינסו למלאות את התchieビיותיהם במידת האפשר. חוזי פיתוח מטבחים הם
 22 בעלייתים ומשתנים לעתים קרובות שלא ברצון הצדדים. על המשפט לחתם תוקף להסכם מעין
 23 אלו ולא לחתך דרך לאנשים לצאת ממה שלקחו על עצמם. לא רק בגלל האינטראס הכללי המשפטי
 24 כי צדים יעדכו בדיורם, אלא משום שאלות מהווים את הבסיס לפיתוח טכנולוגי.

25 30 הקביעה העובדתית הסופית

29
31

בתי המשפט

005313/03 N

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

61. לאור כל מה שכתבנו בארכיות ואולי בארכיות יתרה, אני מסכם וקובע את העבודות כלהלן:

4   שתי החברות ביקשו להשקיע ולבנות מערכת בקרה לטלפונייה באינטרנט על מנת שייתפ
-
5   לשטייהם. מטרת התובעת הייתה בעיקר חדירה לשוק הנילול ולא שירות נתבעת. לא ברור
6   אם התובעת אכן מסוגלת להיות את השירותים לא התחייבנה.

8 החוצה שעליו חתמו השתיים יכול להיחשב רק כהצהרת כוונות שפרטיו הסופיים יוגשו
9 בהקדם ובהתאם לתוצאות בשטח.

11 התובעת השקיעה עבודה רבה על מנת לבנות מערכות בקרה לטלפוניה דרך האינטרנט של -
12 האינטרנט. -

14 בערך בחודש אוגוסט 2000 התבררձלצדים כי ישנו פער והמערכת איננה מתפקדת
15 כדרישת הנتابעת, דרישת שיעקב החוצה הלא ברור והמפורטים הלא מוחלטים מלכתחילה,
16 התבררה רק כתה.

הנתבעת החליטה בחוסר תום לב לצאת מהחוזה ומהפרויקט. זאת במקום לנסות לעבוד עליו בשותף עם התובעת, או לחילופין להודיעה במפורש ותוך פרק זמן סביר את דרישותיה טעניתה.

מי ישא בנוֹזָק? וְבָאִזָּה?

לאחר הפרק העובדתי, הגיעו לשאלת הרלוונטיות לצדים. מי ישא בנזק ובאיזה סכום? שתי החברות אינן נקיות מਆשמה. התובעת נכנסה והתחייבה על מערכת אותה לא הצליחה לספק במלואה, ולא ברור אם הייתה יכולה לספקה, ואין זו התנהגות בתום לב. התובעת לעומת זאת ברחה מהר מידי מהתחייבויותיה והתנהגה בחוסר תום לב בביטול דה-פקטו של החוזה מיד עם התעורר הקשיים.

63. התובעת טענה לנזק רב ועוצם הכלול שעוט בעובדה מרובות, רוחה שהייתה יכולה להרוויח
64. ועד כהנה וכנהה. גדרה לי שהתבעת הגזימה מעט. במיוחד לאור מסקנותי כי הנטבעת רצתה

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1 מערכת מעין זו ונאלצה להסתדר בלבד. גם לנתבעת נגרם נזק בכך שאת המערכת לא קיבלה
2 למרות שהמתינה לה.
3

4. 64. שאלת חלוקת האחריות בדייני החזויים איננה חדשה בفسיקה וכבר נבחנה יותר מפעם
5 אחת (ראו למשל ע"א Eximin S.A. 3912/90 נ. טקסטיל והנעליה איטל סטייל פראררי בע"מ פ"ד
6 מז'(4) עמי 64). אשר לכן, בהתאם לעקרונות הفسיקה ולפסק הדין הנ"ל ולאחר ששלתי הגעת
7 למסקנה כי מן הראוי לתת לתובעת תשלום עבור עובדתה ומאמציה. אולם תשלום זה איננו יכול
8 להיות התשלום המלא מסווג שעובדתי לא השלים את המערכת הנדרשת. בנסיבות האלו, בהן
9 ניתן לומר כי שני הצדדים לא התנהגו בתום לב, הפתرون הוא החלוקה השווה. הסכום ההולם יהיה
10 מחצי הסכום אותו הייתה אמורה התובעת לקבל עבור הפרויקט, סכום של תשעים אלף דולר.
11 וודges כי מדובר בחלוקת הסכום אותו הייתה אמורה לקבל, ולא הסכומים (המופרזים לטעמי)
12 שלדעתה יכולה להרוויח. גם סכום זה יחוש מהוים ולא מיום האירוע מסווג שפועל לא החזיקה
13 ולא קבלה הנתבעת דבר מהתובעת.
14

15. בתביעה תובעת התובעת בנוסף לתשלום עבור עובדתה ועבור פירות שהתעודה לצמיחה
16 מעובדתה גם החזר של עלות השירות בסך של \$58,500. לטענת התובעת, במסגרת ההסכם התחיה
17 הנתבעת לשאת במחצית מעלות השירות שיסופק לה. הנתבעת לא שילמה עבור השירות, וזאת למטרות
18 שהתחיה ביצעה את התשלום עבורו במועד אספקתו ולמרות שהיא עשתה בו שימוש בכל תקופת
19 ביצוע ההסכם והוא היה מצוי ברשותה מאז אספקתו ולמשך כשנתיים וחצי.
20

21. 66. מנגד טוענת הנתבעת ראשית, כי אם עליה לשלם איזו שהעלוות היא רק במחצית מעלות
22 השירות כפי שהוערך לתחילת (הינו \$25,000). אולם, מעלה הכל התchiaה זו של הנתבעת לשאת
23 בעלות השירות הייתה מותנית בקבלת המערכת, באשר השירות הוגדר מלכתחילה על ידי התובעת
24 כרכיב החומרה העיקרי הנדרש למערכת.
25

26. 67. בנקודה זו אצין, כי דעתני היא כי משボטל החוזה ולא סופקה המערכת לא ניתן היה
27 לעשות כל שימוש בשירות. מעבר לכך, התובעת יכולה לחת את השירות ברגע בו התברר לה כי
28 הנתבעת איננה מעוניינת בהמשך הקשר ולא להמתין עד בוש. אשר לכן אין היא זכאית לרכיב
29 כלשהו עבור השירות.
30

31. בנסיבות העניין, כל צד ישא בחזאותו, ואין מקום להפרשי הצמדה וריבית.

בתי המשפט

א 005313/03

בבית משפט השלום ירושלים

18/08/2004

1

2

3

4

סוף דבר (או החלק האופרטיבי)

5

6. שתי הנتابעות תשלמנה ביחיד ולהזדמנות לתובעת בשקלים סכום הזזה לתשעים אלף שקלים
 7 (90,000) על פי השער היציג הנכוו ליום התשלום בפועל תוך 45 ימים מהיום. לא תשלמנה, ישא
 8 הסכום ריבית והצמדה כחוק מהיומם ועד לתשלום בפועל.

9

10 זכות ערעור תוך 45 ימים לבית המשפט המחווזי.

11

12 המצורנות תשלח העתק פסק הדין לצדדים.

13

14 ניתנה בלשכתי בהעדר הצדדים ובהסכמתם היום יום רביעי 18 אוגוסט 2004

15

16 אברהם נ. טננבוים

17

18 שופט שלום

19

20